GAZETA KRAKOWSKA

Nro 104.

Z Krakowa dnia 28 Grudnia 1823 Roku w Niedzielę.

— *Z Krakowa.* —

Na 7mym Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 9go Grudnia 1823 r.

Delegowany Senator Sobolewski przedstawił: iż uteskiwanie Dziedziców Miasteczek Okręgowych na doznawane od Dzierżawców poboru czopowego skarbowego przykrości, równie iak powzięte z lat kilku doświadczenia, iż ani wypuszczanie przez licytacyią rzeczonego poboru, ani też trzymanie go pod własną Administracyią z wielkiemi kosztami i trudnościami połączoną, niezapewniały Skarbowi publicznemu takiego przychodu iaki z tego źródła mieć był powinien, były powodem Rządzącemu Senatowi do przedstawienia zeszłoroczney Reprezentancyi Narodowey proiektu, któryby Skrbowi publicznemu iednał mnieyszy może lecz pewnieyszy dochód, dziedziców zaś od doznawanych nieprzyiemności uwolnił, doradzaiąc ażeby ilość opłacić się maiącego z Miasteczek Okręgowych Czopowego oznaczoną została raz na zawsze w stosunku ludności iako nayprzyzwoitszey Skali do wyrachowania wszelkich Konsumpcyinych poborów; gdy zatem proiekt ten nieuzyskał na zeszłorocznym Seymie przepisaney Artykułem 13 Konstytucyi większości siędmiu ośmych części głosów, a przyczyny dla których do Izby Prawodawczey był wniesionym do tey chwili ciągle trwaią, uczynił Wniosek ażeby Rządzący Senat o nadesłanie tego proiektu wezwanym został.

Izba Prawodawcza Wniosek Delegowanego Senatora iednomyślnie przyiąwszy, ten Senatowi dla nadesłania, żądanego proiektu przesłać postanowiła.

Reprezentant Assessor Seymu Florkiewicz odczytał Izbie Prawodawczey, złożone na swe ręce myśli Obywatela w materyi urządzenia domów kary i poprawy tak co do utrzymania i iak zatrudnienia Więźniów.

Reprezentant Assessór Seymu Kucieński, oznaymił iż Senat i Komitet ekonomiczny w części exekwuię ten proiekt przez żądane urządzenia usposobienia Więźniów do Rzemiosła, w skutku którego już 17 Więźniów zostało usposobionych do kamieniarstwa tak dalece, że wschody kamienne przed Kościołem S. Anny i ciosy do mostu na Zwierzeńcu obrobione są owocem pracy i udoskonalenia Więźniów, którzy nadto w zimie użyci są do obrobiania kamieni na Trotoary

w koło Rynku Miasta; druga przytem partya Więźniów oddana usposobieniu do brukowania z równą dokładnością dopełnia tę pracą, a tak przy użytku publicznym Więźnie zyskuią zarazem poszkończeniu kary, uczciwy sposób przyszłego zarobku i utrzymania życia

Reprezentant Librowski nieupatrywał korzyści z robót publicznych Więźniów, znaydował owszem w tych łatwość kommunikacyi Więźniów z światowemi włóczęgami, którzy ich wspieraią tak dalece że Więźnie sprzedaiąc strawę swą, pieniądze za te używaią na Lotteryą; był zatem Mowca zdania za zupełnem zamknięciem Więźniów i nie wypuszczaniem na roboty.

Izba Prawodawcza myśli urządzenia Więzień przez Reprezentanta Assessora Seymu Florkiewicza złożone postanowiła przesłać Rządzącemu Senatowi do urzędowego użycia.

Reprezentant Librowski w imieniu Obywateli Gminy VII. Miasta Krakowa przedstawił żądanie tychże w pociągnieniu Starozakonnych cały handel zbożowy w swych rękach maiących do opłaty z tego przemysłu, o uwolnienie od innych opłat Obywateli Kleparza prawa Mieyskie z epoki byłego Rządu posiadaiących, zniesienie dyet żądanych przez Urzędników Budownictwa przy odbywaniu Kommissyi, wyłączenie Urzędników od handlu i szynków, zwolnienie rygoru odięcia prawa szynkowania za uchybienie płacenia pierwszey raty opłaty od tegóż, zmnieyszenie opłaty od szynków, i postanowienie kwalifikacyi w pociągnieniu do tey opłaty w miarę podatków stałych opłacanych, rozebra e na Kleparzu Jatek Rzeźniczych, iako do tego handlu wzbronionych, nakoniec o uchylenie podatku podymnego .00 z okoliczności woiennych za Rządu Austryiackiego powiększonego, iak równie uchylenie podatku na Szkółki.

Wniosek ten Izba Prawodawcza postanowiła przesłać Rządzącemu Senatowi.

Następnie Sekretarz Seymowy odczytał prośby:

1) P. Ignacego Ullrych Mydlarza, o wypłacenie należytości za światło na rzecz Miasta wydane.

2) Floryana Studzińskiego, wysłużonego Trębacza na wieży Panny Maryi o Emeryturę.

3) Wniosek Reprezentanta Czernińskiego Delegowanego Sędziego Pokoiu o powiększenie kwoty na reparacyią Kościoła S. Piotra do Zło: Pol: 12,000.

Prośby powyższe i wniosek odesłano do Senatu.

Na 8mym Posiedzeniu Seymu dnia 10 Grudnia r. b.

Marszałek Seymu uwiadomiony przez Reprez: Assessora Seymu Kucieńskiego o przeszkodzie znaydowania się na Posiedzeniu dla słabości zdrowia; przystępuiąc do wyboru Zastępcy Assessora wezwał na tę dostoyność Reprezentanta z Gminy IV. Miasta Krakowa Jana Płonczyńskiego, któren wykonawszy przysięgę Artykułem 93 Statutu Urządz: Zgromadzenia polityczne przepisaną zaiął właściwe mieysce.

Reprezentant Rath Delegowany Sędzia Pokoiu, zwracaiąc uwagę na Artykuł o handlu w Obrazie statystycznym Kraiu umieszczony, iako świadek obecny ucisku, ktorym zamknięcie gra-

nie Królestwa Polskiego obarczało mieszkańców Kraiu, a uczestnik dobrodzieystwa w tym względzie zyskanego, przejęty obowiązkiem wdzięczności dla Twórcy tych korzyści, które z otwarcia stosónków handlowych z Królestwem Polskiem na Kray Nasz spływaią, gdy uprzedzony został w wynurzeniu tych uczuć, przestał na wyrażeniu z przekonania, iż wszystko to co w pomyślności dla Kraiu Naszego posiadamy, osobistey tylko konsyderacyi Naydostoynieyszego Prezesa Senatu u Nayiaśnieyszych Protektorów winniśmy; przyczem, gdy część linii graniczney od Szyc ku Niesułowicom potrzebuie otwarcia i utworzenia stacyi kommunikacyyney; oznaymił Mówca życzenie postanowienia tey stacyi w Niesułowicach z względu, iż na nic się nie przyda pozwolona wolność handlu, gdy ten znacznemi kosztami transportu skrępowanym zostaie, zwłaszcza, że co przedtym do przeprowadzenia ziemiopłodów kraiowych potrzeba było ponieść kosztów przewozu za mil dwie to teraz przez otwarcie Komory tylko w Szycach, ponosi się takowego kosztu naymniey za mil 8.

Wniosek ten Izba Prawodawcza iednomyślnie Senatowi przesłać postanowiła.

Reprezentant Assessor Seymu Florkiewicz odczytał prośbę P. Jana Mieroszewskiego, dziedzica Miasta Chrzanowa o dostoyność Członka Wielkiey Rady Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prośbę tę odesłano Kommissyi kwalifikacyyney.

Reprezentant Kadłubowski złożył prośbę Strażnika Lassów Narodowych Swolkien o podwyższenie pensyi; o tabież podwyższenie pensyi odczytana została druga prośba Jana Nowak Brukarza etatowego do Reprezentancyi podane. Prośby te odesłano do Senatu, a Marszałek Seymu z powodu przymówienia się Reprezen: Librowskiego, Członka Kommissyi Skarbowey, zostawuiąc Kommissyiom Seymowem wolny czas dnia iednego dla rozwagi proiektów, odroczył Posiedzenie do dnia 12 Grudnia.

Leon Chwalibogowski,
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 16 Grudnia.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król nayłaskawiey zaszczycić raczył:

Orderu S. Stanisława

Klassy I. Radcę Stanu Jlnickiego.

Klassy II. Starnalskiego Prezesa Kommissyi Woiewodztwa Podlaskiego, i Hankiewicza Referendarza Stanu Nadzwyczaynego.

Klassy III. Taczanowskiego Kommissarza Skarbowego przy teyże Kommissyi Gołembowskiego Kommissarza Obwodu Radzyńskiego, Rymińskiego Kommissarza Obwodu Łukowskiego, i Kasperowicza Sekretarza Jeneralnego Kommissyi Woiewództwa Podlaskiego.

Orderu S. Włodzimierza

Klassy IV. Lachowicza Kommissarza Obwodu Siedleckiego, i Boreyszę Kommissarza Obwodu Bialskiego.

Rocznica Imienin Jego Cessarzowicowskiey Mości Wielkiego Xięcia Mikołaia obchodzona była wczoray w tuteyszey stolicy z zwykłą uroczystością: w godzinach rannych odprawione zostało solenne nabożeństwo w Kościele Metropolitalnym S. Jana w obecności wszystkich Władz Rządowych, a wieczorem miasto oświęcono.

We wsi Rządowey Ostrowie Obwodzie Łomżyńskim okazała się choroba na bydło powietrzem bydlęcem zwana, lecz zaradcze środki prędko iey tamę położyły.

W Mieście Władysławowie Obwodzie Maryampolskim z rodziców Starozakonnych Elki i Meadela Zanderpasz, urodziło się potworne dziecko Płci męzkiey, które matka po 6miesięcznem noszeniu w swym żywocie na świat wydała: Dziecko to następuiący ma skład ciała: Nogi są naturalne, ręka prawa naturalna, lewa z czterema palcami bez palca wielkiego dłuższa od prawey nakształt przedniey łapy małpicy, dwa zęby zwierzchnie dosyć spore na przodzie. Nosa nie ma, lecz w tem mieyscu iak równie w mieyscu uszu, są znaki. Głowa iest wyrosła z kadłuba bez żadney szyi, oczy duże wypukłe nakształt kocich, nie tak iak u człowieka naturalnie utworzonego, ale na czole. Dziwotwór ten od połowy głowy, aż na plecach miał spore włosy czarne, a z tyłu wiszący kaptur odmiennego koloru iak ciało. — Po narodzeniu tego potworu żydzi zwyczaynym sposobem zaraz go pochowali; lecz został wydobyty, złożony w spirytus i przesłany będzie do gabinetu Królewsko-Warszawskiego Uniwersytetu.

Z Petersburga d. 13 Listopada. d. k.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Naywyższy Reskrypt do Jenerała Jazdy Hrabiego Wittgensteina.

Hrabio Piotrze Krystyanowiczu!

Powierzoną wam armią, obeyrzaną przeze Mnie w okolicach Tulczyna, iamłem rzetelne zadowolenie znaleść we wszystkich częściach w stanie tak odznaczaiącym się, iż ona, podług nayścisleyszey sprawiedliwości, może stanąć w równi z naylepszemi woyskami armii Rossyyskiey. Doprowadzenie iey do tego stanu, przyznaię niezmordowanym trudom i staraniom waszym, za które przyiemno Mi oświadczyć wam ninieyszym zupełną i rzetelną Moię wdzięczność, zostaiąc z resztą na zawsze ku wam przychylnym

(podpisano) ALEXANDER.

W Woznesensku d. 24 Października 1823.

Przez Naywyższy Rozkaz Dzienny datowany w Carskiem Siele dnia 6 Listopada Xże Menżykow, Jenerał Adjutant J. C. M. przeznaczony do Kollegium spraw zagranicznych.

Xiężniczki Alexandra i Barbara Repninowny, córki Jenerała Porucznika Xiążęcia Repnina, zostały mianowane Pannami honorowemi NN. Cesarzowych

Radca Stanu Mohilewski, kieruiący expedycią rewizyi rachunków, otrzymał order S. Włodzimierza 3ciey klassy.

Ukaz J. C. M. do Kapituły orderów.

Uważaiąc gorliwość, z iaką Sir Robert Wilson, były Jenerał woysk Króla Jmci Brytanii wielkiey, służył w roku 1813, sprawie oswobodzenia Europy, udzieliliśmy iemu w owym czasie pamiętnym ozdoby, na które zdał się Nam zasłużyć na polu walki.

Uważaiąc, że teraz rzeczony Sir Robert Wilson stara się wzniecać wszędzie zamieszania i nieład, że wszędzie daie się widzieć działaiącym w szeregach nikczemnych sprawców anarchii i rewolucyi, a znieważaiącym ozdoby iemu u-

dzielone, rozkazuiemy Naszey Kapitule orderów wykreślić imie Sir Roberta Wilsona z listy Kawalerów Naszych orderów.

(podpisano) ALEXANDER.
Moskwa dnia 26 Sierpnia.

Z Madrytu d. 6 Grudnia.

D. 2 b. m. w wieczor odnowił Król wszystkich Ministrów; ieden tylko Minister morski Salazer pozostał na mieyscu swoim. Nawet dyrekcya poczt otrzymała innego naczelnika. Dotych czasowy pierwszy Minister i spraw zagraniczny X. Saez uwolniony został nie tylko od obu ministerstw, ale i obowiązku spowiednika Królewskiego. Marg. Caza Irujo objął po nim ministerstwo spraw zagranicznych. Ministrami mianowanemi są: woiennym Jenerał porucznik de la Cruz, sprawiedliwości P. Eredja, skarbowym P. Ballasteros.

Tak więc ustanowione przez Rejencyią Ministeryium było tylko tymczasowe. Lecz odnowienie Ministrow nie iest iedyną zmianą, poprzedziły ją inne, a nayważnieyszą z nich iest, że X. Saez nie iest daley spowiednikiem Króla. Mianowany on został iako honorowy Radca stanu Biskupem Tortosy. Rada stanu iest przywrocona, w którey zasiada Infant Karol i w niebytności Króla prezyduie. Infant Franciszek takież ma prawo. P. Martinez de Villele mianowany iest w mieyscu Xcia Infantado prezesem rady Kastyliyskiey. Członkami rady stanu są: Xże San Carlos, P. P. Perez, Vellami, Vargas Laguna, Gomez Calderon, de Erro, Garcia de la Torre, R jas i Ministrowie sekretarze stanu. Wiele pomnieyszych urzędów osadzonych także zostało nowemi osobami.

Podług wyroku Królewskiego z d. 16 Listopada opłata w portach przywrocona iest na stopień iak była przed 7 Marca 1820.

W ostatnich dniach (iak dziennik Bruxelski donosi) deputacyia złożona z kanoników i zakonników prosiła o posłuchanie u Króla, i gdy iey dozwolone zostało, błagała klęcząc o przywrócenie Inkwizycyi, z dodatkiem: iż poty się nie podniesie, poki J. K. M. nie przyrzecze. Monarcha odwrócił się od niey i powiedzieć miał: iż długo klęczeć musi.

Ibica poddała się iuż także Królowi i będące tam przed 7 Marca 1820 władze przywrócone zostały.

Rektor Waladolidy zabronił wszystkim studentom, którzy służyli za ochotników w milicyi uczęszczać na kollegiia.

Ciągle rozbraianemi są konstytucyini żołnierze, gdzie tylko ieszcze się znayduią, a broń ich użyta iest na uzbroienie Królewskich ochotników, których liczba codziennie się pomnaża. — Woyska Jenerała Bessieres, które odprowadziły tu Króla z Aranjuez, powróciły do Villa repledo (w prowincyi Mancha) gdzie dotąd ten jenerał bawi.

W Korupie uwięziono brata Lopez Banos i w twierdzy osadzono. Jest Xiędzem, przybył tam z Kadyxu i oddany został pod rozrządzenie duchowney władzy w Valadolidzie.

W Toledo odprawione zostały uroczyste exekwiie za Archiprezbitę a Juz-

dado, który na rusztowaniu śmierć poniosł.

Z Portugalii dowiaduiemy się, że Infant Michał wydał rozkaz do rozwiązania stoiącego pod Jenerałem de Varzea w prowincyi Alentejo obserwacyynego korpusu.

Od granic Hiszpańskich d. 11 Grudnia.

Jenerał Guilleminot wyiechał d 3 b. m. z Madrytu i do 10 nie przybył ieszcze do Baiony.

Wszystka artyleryia Francuzka licząca przeszło 600 dział odciągnąć ma z Hiszpanii.

Rektor Uniwersytetu w Lerida ogłosił pod d. 15 Listopada nowe rozporządzenie, mocą którego żaden professor i nauczyciel, który podczas rewolucyi opuścił uniwersytet nie może bez wyraznego pozwolenia Króla powrócić na swóy stopień, inni zaś professorowie muszą dowieść, iż w żadnym sposobie nie wspierali konstytucyynego systematu i oprócz tego złożyć od swoich plebanów świadectwo względem swych zasad i cnotliwego życia. Daley żaden z uczniów nie będzie do nauk przypuszczony, który za rewolucyią nosił oręż, lub czynami, słowy albo pismem okazał się przychylnym konstytucyi. Podczas kursu nauk każdy nosić musi przepisany ubior.

Z Paryża d. 11 Grudnia.

Na polach Elizeyskich wystawiono teatr, na którym wystawiane będą sztuki na chwałę zwycięzkiego woyska przez cały czas tuteyszych z tegoż powodu uroczystości.

Dziennik Chorągiew biała przywodzi z prywatnego listu z Madrytu, że w tey stolicy znayduie się mnóstwo rewolucyionistów, których śmiałość i upor daie codziennie powód do wielu uwięzień.

Pisma Neapolitańskiego Jenerała Carascosa przeciw Jenerałowi Pepe wyszło tu tłumaczenie Francuzkie.

J. K. M. dał d. 9 Nuncyuszowi Papiezkiemu prywatne posłuchanie, potem pracował z Ministrem spraw zagranicznych i Prezesem rady Ministrów.

Municypalna rada Tuluzy postanowiła pod d. 1 Grudnia na cześć Xcia Angouleme i woyska Francuzkiego na placu Angouleme wystawić pomnik.

W przeszłym tygodniu przybyło do Kale na 6 pocztowych 305 podróżnych z Anglii i na tyluż statkach 135 odpłynęło.

Ministrowska rada d. 9 P. Villele tyczyła się szczególniey zmiany Ministrów Hiszpańskich.

Klassa woyskowych z r. 1817 którym czas służby kończy się z d. 1. Stycznia r. p. otrzymać maią z końcem b. m. swoie uwolnienia.

Lekka iazda nasza, która w ciągu b. m. powrócić miała z Hiszpanii, otrzymała iak mówią rozkaz pozostania.

— Dnia 13. —

Względem uroczystości naszych na obchód zwycięztwa w Hiszpanii wychodzą codziennie nowe rozporządzenia. W tym samym dniu, w którym miasto dla Xcia Angouleme wielki daie obiad, dany także bydź ma na polach Elizeyskich publiczny bankiet; wino i iedzenia będą publiczności bezpłatnie dostarczane, a po bankiecie nastąpić maią pantomiczne

wystawienia i tańce. W koszarach dane także bydź maią dla żołnierzy bankiety, a na wystawienia w kole Olimpiyskim będzie codziennie z osady i inwalidów 1300 ludzi przypuszczonych. Tytuły wystawić się tem maiących sztuk są: n. p. Pireneie, Kadyx, Francyia, i t. d.

Xiążęta i Xiężniczki Rodziny Królewskiey przybywaiąc na obiad przez miasto dla Xcia Jeneralissim dany, przyymowanemi będą u dolnych wschodow ratusza przez władze mieyskie, a 12 Dam mieyskich, które Krol wyznaczył do towarzyszenia Xiężnom Angouleme i Berry, czekać tamże będą na ich przyięcie. Z Dworskich Dam, które Król wybrał przybędzie tamże 30. Zwierzchnie władze podług dawnego zwyczaiu służyć będą Rodzinie Królewskiey u stołu. Muzyka boczney gwardy Królewskiey grać będzie pod czas stołu. Pierwszy stół wyiąwszy mieysce dla Króla, nakryty będzie na osób 50. W przyboczney sali nakryty będzie drugi stół dla Marszałków, Ministrów i wysokich urzędników Dwörów Króla i Xiążąt, których Król oznaczy. Przy tym stole, iak przy pierwszym będzie po dwóch Radców municypalnych gospodarzami. Drugi zacznie się później, a skończy prędzey niżeli Rodziny Królewskiey. Po obiedzie dana będzie kawa w osobney sali, ztamtąd udadzą się znowu wysokie Osoby do sali tronowey gdzie nastąpią stosowne spiewy. Ztamtąd wysokie Osoby przeprowadzone zostaną do sali nazwaney Dworską, gdzie w ich obecności rozpocznie się bal kwadrilem. Toż samo nastąpi w tak zwaney ogrodowey sali. Skoro wysokie Osoby zechcą opuścić zabawę, będą takim samem sposobem do powozów odprowadzone jak były przyięte. Bal iednak ciągnąć się będzie przez całą noc w różnych salach. Mistrz obrzędów wskaże każdey z Dam mieysce i poda bukiet. Damy mieć także będą szarfy podług różnych sal. Wszyscy mężczyzni, oprócz czyniących służbę, którzy będą w mundurach, będą w ubiorze Francuzkim przy szpadach, i t. d. Przez 8 dni po wielkim tym obiedzie dawać będzie Municypalność uczty dla Marszałków Francuzkich i officerów lądowych i morskich, którzy odznaczyli się w woynie przeciw Hiszpanii, do których należeć także będą officerowie osad Paryża, St. Denis, Courbevoie, Ruen i Vincennes. J. K. Wysokość Xże Angouleme zaproszony bydź ma przez deputacyią, aby raczył obecnością swoią te uczty zaszczycić. Z powodu tey uroczystości nie będą nawet ubodzy zapomnianemi; w d. 4 Stycznia towarzystwa wzaiemnego wsparcia odbiorą w wzmiankowaney wyżey sali 50,000 Fr. dla ubogich, a towarzystwo dla wsparcia uczniów, wdow i ubogich rzemieślników 10,000 Fr. z funduszow miasta.

Jenerał Hr. Fernig, który z Jenerałem Ricard podpisał razem kapitulacyią St. Sebastian, a pod Pampeluną był raniony, mianowany został Gubernatorem Barcelony.

Pułkownik, kawaler Montigny, posiada we wsi, która pomiędzy dobrami Xcia Burbon leży, kaplicę, tam chce wystawić Xciu Enghien marmurowy pomnik, i ażeby pomnik ten odpowiedział wielkości przeznaczenia, otwiera nań podpisy.

Wyszło tu z druku pismo o zakonie S. Jana Jerozolimskim (Maltańskim,) w którem wystawione iest przywrócenie tego zakonu; iako uratowanie Europy od Ateismu, i porównywaiące go z zakonnem Jezuitów.

Król Wiktor Emanuel Sardyński, Szwagier N. Króla naszego i Monsieur, zachorował bardzo niebezpiecznie, lecz od 5 b. m. zaczął się mieć lepiey.

Z Londynu d. 8 Grudnia.

Z rozkazu Królewskiego żaden Anglik nie może na przyszłość przyiąć orderu zagranicznego bez wyraźnego pozwolenia J. K. Mci.

Rossini spodziewany tu iest z swą żoną; on ma bydź kompozytorem Król: teatru, a żona iego pierwszą śpiewaczką;

Mina bawi ieszcze ciągle w Plimut i codziennie dawane tam są dla niego uczty.

Na Malcie umarł niedawno Sędzia naywyższy rodowity Maltańczyk, który naypierwszy otrzymał ordery S. Michała i S. Jerzego, i Wielkorządzca chciał, aby w nich był pogrzebany. Sprzeciwił się temu Biskup, ponieważ przyiął ie bez pozwolenia Papieża. Wszczęła się z tego powodu korrespondencyia między Biskupem i Wielkorządcą, w skutku którey zostawiono rzecz do roztrzygnienia Oyca S. Tymczasem dwóch sędziów, którzy też ordery, posiadali złożyli one.

Szef szwadronu Aymar i reszta Francuzkich officerów, którzy w konstytucyynym Hiszpańskim korpusie pikinierów w Galicyi służyli, przysłali z Bruxelli protestacyią do iedney z tuteyszych gazet przeciw powołaniu ich przed sąd woienny do Tuluzy, gdyż to sprzeciwia się zawartey przez ich naczelnego Wodza Morillo kapitulacyi, w którey wyraźny znayduie się warunek, iż nie mają bydź uważanemi iako należący do obcego legionu, ale iako członki woyska Morillo.

Officera morskiego Holman, który wzrok utracił, i w tym stanie dla swey nauki nietylko wiele Europeyskich kraiów obiechał, ale nawet podług gazet Rossyyskich znaydował się niedawno w Irkucku w Syberyi, wyszedł z druku opis iego podróży przez Francyią, Szwaycaryią, Niemcy, i t. d.

W tym roku spotrzebowała dotąd Europa 1,264,000 cetnarów kawy. Więcey o 88 cetnarów niż w roku zeszłym.

Rząd Mexykański postanowił, iż Vera-Cruz przestaie bydź portem handlowym, dopóki cytadella Ulloa zostawać będzie w ręku Hiszpanów; tamteysi kupcy przenieśli się zatem do Alvarado, które miasto ogłoszone zostało wchodowym portem z surowym zakazem wpuszczenia okrętów Hiszpańskich. Kupcy Hiszpańscy z Vera-Cruz przenieśli się z rodzinami i maiątkami do cytadelli. Przybyło tamże wiele Hiszpańskich okrętów przeznaczonych do Vera-Cruz, które ze stratą swoie ładunki sprzedawać muszą. Kolumbiyscy korsarze, którzy pod wyspą Sacrificios za dosiągnieniem z dział stali, zabrali 3 uzbroione Hiszpańskie szonery które ustawicznie między Hawanną i Vera-Cruz krążyły.

Przy rozpoczęciu zwyczayney prenumeraty na Gazetę Krakowską od 1go Stycznia 1824 uprasza Redakcyia Łaskawych Czytelników o wczesne się zgłaszanie.

DODATEK DO Nro 104. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z Krakowa Dnia 28 Grudnia 1823 Roku w Niedzielę.

— Z *Krakowa.* —

Dzisiay od 28 Grudnia między 4 i 5 godziną rano, po niespodziewanem wypogodzeniu się Nieba, postrzeżony został z Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego ze strony południowo-wschodniey Nieba nad Xiężycem i Wenusem niedaleko Konstellacyi Perseusza piękny *Kometa* ze znacznym ogonem rozciągaiącym się prostopadle od strony południowo-wschodniey ku Zenith Obserwatorium, nagle zachmurzone Niebo niedozwoliło dalszych nad nim robić obserwacyy.

Wincenty Karczewski,
Adjunkt Ob. A.

Od brzegów Menu d. 10 Grudnia.

D. 27 Listopada rozpoczęły się na nowo posiedzenia wysokiego Seymu związku Niemieckiego. Prezyduiący Austryiacki Poseł, Baron Minch-Bellinghausen, przemówił kilka stósownych słów do Zgromadzenia nie miał iednak właściwie zagaiaiącey mowy. Nowy Poseł Elektora Heskiego zaiął mieysce w zgromadzeniu.

W Królestwie Wittembergskim zwołane zostało d. 1 Grudnia po upłynieniu lat 3ch zgromadzenie Stanów, których posiedzenia Król stósowną zagaił mową, a Prezes Xże Hohenlohe-Oehringen na nią odpowiedział.

Obrachowany do 1go Lipca dług narodowy Wgo Xięztwa Darmstadtskiego wynosił 13,604,000 Zryń. Upłacono 528.000, a pozostało do spłacenia Zł. R. 13,076,000.

Z okolic naszych znaczna karawana wychodźców udała się d. 26 Listopada przez Kassel do Hamburga, gdzie poczynione są przygotowania do przewiezienia ich do Brazylii.

Bogaty kupiec w Frankforcie, nazwiskiem Stödel, ostatnią wolą swoią cały swóy maiątek, półtora milliiona Zł. Ryńskich wynoszący, zapisał miastu na założenie muzeum dla malarstwa i architektury. Miasto obięło zaraz po iego śmierci ten odkaz; ale krewni zmarłego, na których czele znayduie się naturalizowany we Francyi rodowity Niemiec Kapitan Stödel; założyli przeciw temu protestacyią, lecz sąd Frankfortski Iwszey Instancyi, zatwierdził spadek dla Miasta. Rodzina Stödel appellowała do prawnego fakultetu w Tübengen, a ten uchylił wyrok są-

du' Frankfortskiego, ponieważ razem niemożna bydź stroną i sędzią. Od ostatniego wyroku appelluie znowu miasto Frankfort do sądu appellacyynego miast wolnych w Lubece.

Seym W. Xięztwa Meklenburgsko-Szweryńskiego został d. 28 Listopada zakończony.

Okręt Nadzieia Kapitana Flinde przeznaczony z Malagi do Hamburga dnia 4 Grudnia zatopił się na uyściu Elby z ludem i ładunkiem. Pięciu podróżnych Hiszpanów na nim znayduiących się takiż los spotkał. Wiatry południowo zachodni i zachodni podnosiły od kilku dni wodę przed Elbą do znaczney wysokości i wiele szkód w okrętach poczyniły. D. 4 po południu wzniosła się wysoko woda, a w nocy d. 5 do takiey wysokości, iakiey iészcze niepamiętaią i niższe części miasta Hamburga znayduią się w wodzie.

Przed 4ma miesiącami przybyła młoda panienka z Moguncyi za guwernantkę do iednego z kupców Frankfortskich. Tu poznała się z młodym Francuzem, który udawał się bydź synem Jenerała R. i okazał wiele zalecaiących listów od Bankiera Lafitte, i t. d. Gdy złożył potrzebne do zaślubienia papiery, nastąpiło więc zaślubienie i nowożency odiechali do Francyi. Przed kilku stoli dniami nadeszła do Moguncyi wiadomość, iż rzekomy R. zabił swą żonę, i okazało się, że był herszt em rozboyników, że to już siodmy raz ożenił się za zmyślonemi papierami, i że iuż we Francyi był na śmierć skazany, ale uniknął z więzienia, dla tentowania w Niemczech swych zbrodni, które go we Francyi o mało życia nie pozbawiły.

Mówią, iż Mina przybędzie do Gandawy, gdzie iuż w r. 1515 bawił.

W nocy z d. 12 na 13 Listopada mieszkańcy szpitala na górze S Bernarda obudzonemi zostali mocnem trzęsieniem ziemi, podczas którego drzwi i okna brzęczały.

Z Londynu d. 10 Grudnia

Dochody teatrów podczas obecności N. Króla uczyniły: w Drurylane około 900, a w Caventgarden 941 Fs.

Kapitan Parry mianowany został po zmarłym Kap. Hurd Hydrografem admiralicyi.

D. 3 b. m. była rocznica urodzin Miny, w którym ukończył 43 rok. Gdy pokazał się w teatrze, który był do zaduszenia się zapełniony, powitano go podniesieniem kapeluszów w górę i trzykrotnem wykrzyknieniem: niech żyie! Skoro ucieszyła się cokolwiek pierwsza wrzawa, krzyknął ieden z prywatnych: Anglicy, okazuiąc cudzoziemcowi wasz szacunek, nie zapominaycie o waszem Królu! Natychmiast zaśpiewano narodową pieśń: Boże zachoway Króla, a po iey ukończeniu równie przy powszechnych oklaskach, inną: Oto widzicie uwieńczonego Rycerza i t. d. Maytek siedzący na parterze podał temu Jenerałowi z dobroci serca kapelusz z orzechami, który wziął ich garść i rzekł do siedzącego około siebie: "Zachowam ie przez całe moie życie, bo gdyby to były nawet gwinee, byłby mi ie chętnie ofiarował." Mina okazuie Francuzkim officerom, którzy go tu przywieźli, (przybył bowiem na Francuzkim nie na Hollenderskim okręcie,) wiele szacunku, zaprasza ich do siebie

do stołu i zakupił dla nich kosztowne podarunki. Oni nawzaiem mówią o nim z naywiększym szacunkiem. Wszyscy Królewscy dowodcy lądowi i morscy daią dla niego koleią uczty. Oczekuie on tu swey żony, która przybędzie z Lizbony, i dla tego naiął uporządkowane mieszkanie w Stonehous

Pomiędzy innemi znakomitemi członkami Stanów znayduie się tu także P. Canga Arguelles.

Lord Prezydent na liczne na piśmie żądania oznaczył dzień, w którym rada gminna naradzać się będzie nad wystawieniem pomnika w środku amfiteatru w Moorfield dla Jenerała Rafaela Riego. Gazeta Times radzi, aby raczey starano się wesprzyć dzielnie pozostałą po nim wdowę i iego współziomków.

Handel bawełnianemi rękodzielami powiększa się u nas cudownym sposobem. Do załozonych niedawno fabryk przybydź ieszcze ma do Września roku przyszłego 750.000 nowych pszędzarni, które corocznie 15mill. sztuk pszędzy dostarczą. Mechaniczne tkacze warsztaty pomnażane są ciągle i rachuią, iż będące już w ruchu zastępuią ręczną robotę 100,000 ludzi. Rozszerzenie tak bardzo tego rodzaiu handlu podoba się wprawdzie przedsiębierczemu duchowi Anglików, ale pociąga razem za sobą kłopot, skoro składy przepełnione zostaną.

Tak wiele znaydować się u nas ma próżno leżących kapitałów, iż na giełdzie wniesiony został proiekt założenia w Mexyku górniczey kompanii.

W sobotę rano przybył tu P. Ellis z pismami od naszego Posła w Madrycie, P. A. Court.

Wizerunki Angielskich admirałów będące w zamku Windsorskim i Hampton-Court przeniesione bydź maią z rozkazu Króla do szpitala w Greenwich dla stania się zakładem galeryi do uwiecznienia zasług Angielskich bohaterów morskich.

W przeszłym tygodniu przybył tu z Limy Peruwiański okręt Atahualpa. Pierwszy raz zobaczano w Angielskim porcie banderę Peruwiańską. Na tym okręcie znayduie się P. Paris Robertson, który iest upoważniony do zawarcia tu pożyczki dla Peruwiańskiego rządu.

W Bostonie buduią teraz 200 pięknych nowych domów.

Jako iedyny podobno na ziemi przykład przywodzą, iż w Newhaven z 9000 ludzi w 37 dniach ani ieden nie umarł, gdy tymczasem w Nowym iorku, Filadelfi i Baltimore przy większey wprawdzie ludności umiera w każdym tygodniu po 9 ludzi.

Z Sztokolmu d. 5 Grudnia,

Wczoray została wielka deputacyia od seymuiących Stanów do Króla wprowadzoną, która przełożyła prośbę od Stanów, aby Królowa była koronowaną. J. K. Mość odpowiedział iey, iż w tey chwili nie może oznaczyć czasu do tey uroczystości, ale później to uczyni.

Krol nie zatwierdził uchwały Seymu względem publicznego odbywania sądów.

Stany miały iuż uchwalić wypłatę pretensyi byłey Królewskiey Rodziny.

D. 24 Listopada w Westerås czuć się dało tak mocne wstrząśnienie ziemi, iż w domach drzwi się pootwierały i sprzęty były z mieysc swoich wzruszone.

Pod brzegami Halland w nocy z d. 29 na 30 Października rozbiły się trzy okręty Angielski, Rossyyski, i Norwegski,

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

robione w Obserwatoryum Astronomicznem UNIWERSYTETU JAGIELLONSKIEGO, *w Miesiącu Grudniu roku* 1823.

Dzień	Wysoko: Baromet:			Stan Thermometru			Hygrometr	Wiatr	Stan Atmosfery.
	rano	po poł:	wieczr:	rano	po poł:	wieczr:	rano pop. wie:	ran: p.p. w.	
23.	27.5,0	27 5,2	27.5,9	— 3.	— 1.	— 1.	100. 90 100	SO SO SO	mgła. poch śnieg
24.	27.6,0	27.6,2	27.6,2	— 1.	— 2.	— 8.	100. 98. 100	SO. O NO	poch. pog. pog.
25.	27.7,3	27.7,8	27.7,8	— 6.	— 0, 4	— 3	95. 90. 100	NO O. O	śnieg poch. pog.
26	27.7,4	27.7,0	27.7,0	— 2.	— 1, 4	— 4.	100. 82. 95.	O. O. .	śnieg śnieg poch

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę dnia 28 daną będzie po drugi raz nowa Opera Włoska w 1 akcie, z muzyką sławnego Kompozytora Fioravanti, pod nazwiskiem: *Il Tuttore Burlato (Opiekun oszukany)* którą poprzedzi Komedyia w 1 akcie z francuzkiego: *Dwie Taiemnice.*

W przyszły Wtorek dnia 30 b. m. na benefis Franciszka Zebrowskiego, wystawiona będzie wcale nowa Komedyio-Opera napisana z powieści moralney Voltaire przez L. A. Dmuszewskiego z muzyką P. Wygrzywalskiego, Dyrek: Orkiestry Krakowskiey w 1 akcie: *Nieszczęśliwe Pantofle,* którą poprzedzi niewidziana tu Komedyia w 2 aktach z francuzkiego PP. Desaugiers i Gantil, przełożona wierszem z zastósowaniem przez Woyc: Pękalskiego: *Mąż złapany,* czyli *osobliwsza nauka.* Pomiędzy Komedyią a Operą, śpiewany będzie przez Spiewaków Włoskich Duet z *Tankreda* między Amenaidą i Tankredem. — Podczas antraktów grane będą 4 Polonesy nowe komponowane przez P. Wygrzywalskiego, Dyrektora Orkiestry Krakowskiey.

We Srodę zaś d. 31 b. m. dana będzie nowa Komedyia w 3 aktach, pod nazwi: *Wilia Nowego Roku.* Zakończy widow: Opera Włoska w 1 akcie, z muzyką J. Rossini, pod nazwiskiem: *Le Donne Astute, (przebiegłe Kobiety.)*

UWIADOMIENIE.

Od d. 7 Stycznia 1824 przez cały karnawał dawane będą co środa Kassyna od godziny 7 w wieczor do dwunastey w sali JP. Knotza w ulicy S. Jana z dobraną muzyką, naylepszem oświeceniem, wygodą i usługą dla gości. Pierwsze Kassyno w d. 7 Stycznia przeznaczone iest na korzyść ubogich, a następne dla abonowanych i przybywaiących za nabytemi w kassie biletami.

DONIESIENIE.

Komornik sądowy zawiadomia Publiczność — że dnia 30 b. m. i r. o godzinie 9tey ranney w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod Nrem 37 sprzedane będą przez publiczną licytacyią — Miod stary do picia, meble, fajans, stolarszczyzna, srebra różne, i t. p. sprzęty domowe — Tegoż samego dnia o godzinie 13 z południa w żydowskim mieście przy Krakowie pod Nr. 79 wydzierżawione zostaną dochody sklepu na rok ieden od 1 Stycznia 1824 roku zaczynaiący się. — Zyczący sobie takowe zalicytować na oznaczone mieysca z gotowymi przybędą pieniędzmi — Z Krakowa dnia 23 Grudnia 1823 roku.

T. Jarzyński, K. S.